

LLIBRES

Pere Martí Olivella

Un autor intempestiu, una filosofia intempestiva?

En Joan Cuscó ens dona a conèixer, a través del seu estudi preliminar i de l'acurada selecció de textos, un autor que certament no acostuma a circular pels canals habituals de la cultura "oficial". Llegir la breu mostra de la filosofia de Pujols ha estat un exercici estimulant i un punt sorprenent. Quan ens enfrontem a la tasca de recuperació del "passat nacional", hom acostuma a fer-ho des de la reticència de si s'estarà complint tan sols amb un deure patriòtic, o en traurem alguna cosa de profit. Per aquest motiu, en aquesta ocasió, la sorpresa ha estat més inesperada i agradable.

A més, Pujols és un autor incòmode, intempestiu (potser per això no circula pels citats "canals"?)

Un autor intempestiu perquè en una època de negació "no solament de la religió i la moral ... sinó de la bellesa en l'art, posats a negar... de la veritat i la ciència" ell es proclama defensor "dels principis de la religió i de la moral". Això sí, defensant-les des dels principis "de l'observació i l'experiència, ordenades i sistematitzades".

O potser perquè en una època de relativisme, en el seu plantejament batega un anhel de transcendència i un hàlit epopeic. Potser l'ambició és excessiva, però si en el seu "Sistema" és possible trobar-hi escletxes, les seves intuïcions i anàlisis no són buides ni trivials, i per descomptat, no ens deixen indiferents.

La intuïció central, que l'esperit emana de la matèria i que cada grau evolutiu de la vida constitueix una etapa de la seva "separació", i que en tant que vinculat a la matèria, tots els fenòmens, també els espirituals, estan lligats a les lleis naturals, que són l'únic camí possible per a la seva comprensió, esdevé avui encara més suggeridor a partir del paper que la ciència atorga a l'energia com a constant universal.

El mateix podríem dir, "mutatis mutandis", de l'altra raó que explica la seva "intempestivitat": també cal qualificar d'"excessiva" la seva visió d'una tradició científica i filosòfica pròpiament catalana? No mereixen els autors que inclou en aquesta tradició el nostre reconeixement (especialment Lull i Sibíuda?).

Una lectura, doncs, altament recomanable, perquè hi descobrirem un tros del "passat nacional" que ens han birlat, des del que podrem construir millor el nostre present nacional, i perquè entaularem un diàleg amb una veu que encara té moltes coses a dir-nos per enriquir aquest nostre present.

Francesc Pujols
i la filosofia

TÍTOL

Francesc Pujols
i la filosofia

AUTOR

Joan Cuscó i Clarasó

EDITORIAL

Publicacions de
l'Abadia de Montserrat

PÀGINES

122